

**ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KULTŪROS PLĖTROS IR PAVELDO PUOSELĖJIMO
PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2018 m.
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas	BĮ Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka (kodas 190700188)
Vykdytojas (-ai), kodas	BĮ Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka (kodas

Programos pavadinimas	Kultūros plėtros ir paveldo puoselėjimo programa	Kodas	05
------------------------------	--	--------------	----

Programos tikslas	Stiprinti kultūrinį potencialą, integruojant į rajono bendruomenės gyvenimą.	Kodas	02
--------------------------	--	--------------	----

Tikslo aprašymas:

02 uždavinys. Sudaryti sąlygas kokybiškai teikti kultūros ir meno sektoriaus paslaugas BĮ Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje.

Bibliotekos veiklos įgyvendinimas. Biblioteka savo veiklą grindžia vadovaudamasi Šilutės rajono savivaldybės 2015–2024 metų strateginiu plėtros planu, Šilutės rajono savivaldybės etninės kultūros saugos ir pritaikymo turizmui 2015–2020 m. priemonių planu, Šilutės rajono kultūros paveldo išsaugojimo ir pritaikymo turizmui strategija 2015–2020 m., Savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, Administracijos direktoriaus įsakymais, kitais teisės aktais.

Bus vykdomos šios Etninės kultūros saugos ir pritaikymo turizmui 2018 m. įgyvendinimo priemonės: kraštotyrinės medžiagos „Seniūnijos kaimų istorija: 25 nepriklausomybės metai“ rinkimas ir aprašymas (2 vnt.), sudaromos sąlygos vaikams ir suaugusiems mokytis lietuvininkų krašto tarmės (3 užsiėmimai), bus rengiamos fotografijų, senųjų leidinių, liaudies meistrų darbų ir kitų etninės kultūros vertybių parodos (ir virtualios), pristatymai (15 parodų), sudaromos sąlygos etninės medžiagos prieinamumui visuomenės poreikiams, surinkta etninė medžiaga (iki 500 pasinaudojusiųjų sk.) bus populiarinama.

Įgyvendinant Šilutės rajono kultūros paveldo išsaugojimo ir pritaikymo turizmui strategiją 2015–2020 m. bibliotekoje bus organizuojami renginiai, fotografijų parodos, skirtos kultūros paveldui populiarinti. Populiarinant kultūros paveldą viešosios bibliotekos ir filialų darbuotojai bendradarbiaus su rajono mokyklomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis, seniūnais.

Vyks strateginis renginys – literatūrinis ruduo „Prisijaukinkim žodį, paukštį, debesį...“, kuriuo planuojama pritraukti per 300 lankytojų. Tarptautinio ekslibrisų konkurso „Ex Libris. Vilhelmui Storostui-Vydūnui – 150“ darbų parodą bei parodos katalogą 2018 m. planuojama pristatyti ir eksponuoti Rambyno regioniniame parke, Kintų Vydūno kultūros centre, Lietuvos dailininkų sąjungoje, Pagėgių savivaldybės

viešojoje bibliotekoje, Klaipėdos apskrities viešojoje I. Simonaitytės bibliotekoje, Šilutės Vydūno gimnazijoje ir kt.

Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis. Biblioteka vykdys veiklas, numatytas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo Šilutės rajone priemonių plane, patvirtintame 2017 m. liepos 27 d. Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-767: toliau pildys naujais įrašais virtualų enciklopedinį biografijų žodyną „Šilutės kraštas. Šimtmečio žmonės“; parengs keliaujančią ekspoziciją „Mažosios Lietuvos asmenybės – lietuvių tautos atgimimui“ su virtualiu pristatymu; organizuos žinių ringų „Laiko mašina šimtmečio greitkeliu!“ II turą ir akciją „Lauko meninės instaliacijos „Aš myliu Lietuvą“ (bus teikiamas projektas Lietuvos kultūros tarybai); dalyvaus Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio renginiuose bei bus partneriu įgyvendinat regioninį projektą „Rask šimtmečio ženklus“.

2018 m. tęstinės veiklos bus vykdomos rengiant interaktyvius boulingo čempionatus, interaktyvių šokių konkursus, gigantiškų lauko šachmatų, šaškių, domino turnyrus. Toliau vyks žinių turnyrai, lygos, kt., naudojant modernią atsakymų vertinimo įrangą. Naujai suremontuotose bibliotekos patalpose, Tilžės g. 12, bus įrengtas išbandymų ir lazerių kambarys „Bebaimių 12+“ kambarys, kuris pritrauks jaunimą į Biblioteką. Bus vykdomas neformalus švietimas, kultūrinė edukacinė veikla, skaitymo skatinimo iniciatyvos, organizuojamos profesionalaus ir mėgėjiško meno parodos, kūrybiniai susitikimai su knygų autoriais, žymiais žmonėmis, kraštiečiais. Kasmet bus tvarkomi rašytojo H. Zudermano tėvų kapai ir Šilutės knyginkų Sekunų bei Štalių kapai. Biblioteka, kaip partneris, toliau dalyvauja Mažosios Lietuvos regione vykdomame projekte „Vėtrungių kelias“.

Darbo užmokestis, infrastruktūra ir kt. Darbuotojų darbo užmokesčio asignavimai 2017 m. sudarė 456,2 tūkst. Eur. 2018 m. reikalingi asignavimai – 500,1 tūkst. Eur. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui (2017 m. sausio 17 d. Nr. XIII-198) Bibliotekos darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymas 2018 m. priklausys nuo praėjusių metų veiklos vertinimo pagal darbuotojui suformuotas metines užduotis. Atlikus bibliotekos darbuotojų metinių užduočių vertinimą pagal Lietuvos Respublikos kultūros ministro 201709-19 įsakymu Nr. IV-948 patvirtintą Valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašą bei Bibliotekos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos aprašą, patvirtiną Bibliotekos direktoriaus 2017-09-07 įsakymu Nr. V(2.4)-87, labai gerai įvertintiems darbuotojams metus laiko gali būti nustatomas kintamosios dalies dydis ne mažesnis kaip 10 proc. ir gerai įvertintiems darbuotojams – iki 5 proc. pareiginės algos pastoviosios dalies dydis. Atsižvelgiant į tai, Bibliotekai reikės per 10 000 Eur papildomų lėšų darbuotojų kintamajai daliai išmokėti. Pagal 2017-10-11 LR Vyriausybės nutarimą „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ Nr. 814 nuo 2018-01-01 didės minimali alga (400 Eur).

Bibliotekos paslaugų ir prekių apmokėjimas 2017 m. sudarė 11,99 proc. nuo skirtų biudžetinių asignavimų. Baigiasi garantiniai terminai Bibliotekos ir 21 filialo kompiuterinės įrangos priežiūrai. Turima įranga yra nusidėvėjusi, dažnai genda, todėl bus reikalingos lėšos remontui. Viešai nemokamai prieigai prie interneto užtikrinti 2018 m. Bibliotekos biudžete turi būti numatomos lėšos, skirtos mokesčiui už interneto ryšį. Norint atskleisti Bibliotekoje sukauptus kraštotyros spaudinių fondus, knyginio

paveldo dokumentus, ikonografijos ir rankraščių rinkinius reikia įsigyti modernią skaitmeninio įrangą, tai leistų vykdyti dokumentų fondo skaitmenimą ir e-Knygos kūrimą. Naudojantis įsigyta įranga kasmet būtų suskaitmeninta iki 280 vnt. dokumentų. Dokumentų fondo ir inventoriaus apsaugai būtina įrengti 2 patalpų vaizdo stebėjimo kameras naujose Švėkšnos filialo patalpose, tam reikalingos lėšos. Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2017-04-27 sprendimu „Dėl turto perdavimo patikėjimo teise Šilutės rajono savivaldybės biudžetinėms įstaigoms“ Nr. T1-700 Bibliotekai perduota neveikianti stacionari spausdinimo įranga su programiniu valdymo bloku. Įrangos spausdinimo galvutės, rašalo filtrams ir galvutės stotelei pakeisti reikalinga apie 2 500 Eur lėšų.

Bibliotekos mikroautobusas (pagamintas 1998 m.) yra techniškai nusidėvėjęs, paveiktas korozijos, todėl nebetinkamas eksploatacijai. Kasmet didėja remonto išlaidos, brangsta išlaikymas. Bibliotekos apskaitoje automobilio likutinė vertė – nulinė. Po paskutinės mikroautobuso privalomosios techninės būklės patikrinimo, buvo gautas įspėjimas, kad transporto priemonės techninė būklė yra kritinė ir neatlikus automobilio kėbulo kapitalinio remonto (8 000 Eur) techninės apžiūros lapas nebus išduodamas kitam eksploataciniam laikotarpiui. Bibliotekai reikalinga nauja transporto priemonė.

Vykdamas projektą „Šilutės kultūros ir pramogų centro ir Bibliotekos pastato, esančio Tilžės g. 12, pritaikymas bendruomenės poreikiams“, pagal 2014–2020 m. Europos sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonę Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ 2017 m. IV ketv. bus užbaigtas kapitalinis remontas Bibliotekos patalpose, esančiose Tilžės g. 12. Tačiau visiškai patalpų eksploatavimui papildomai reikia apie 2 000 Eur lėšų baldams ir įrangai įsigyti (stalai, lentynos, spintos, vaizdo stebėjimo kameros, komutacinė spinta). Juknaičių filialo patalpas būtina remontuoti ir pritaikyti bibliotekinėms funkcijoms bei uždaviniams vykdyti; Rusnės filialą – perkelti į rekonstruotas patalpas (Neringos g. 7, Rusnė), jas modernizuoti, pritaikant edukacijų ir komunikacijų centro paslaugoms. Būtina spręsti patalpų šildymo klausimus Bikavėnų filiale. Viešosios bibliotekos filialų knygų lentynos yra ne tik senos, bet ir nuo dažnų ardymų, kraustantis iš vienu patalpų ir kitas, nepatvarios ir labai prastos būklės, todėl būtina skirti finansinių asignavimų ir palaipsniui atnaujinti filialų knygų lentynas.

Projektų įgyvendinimas. 2018 m. kultūrinei veiklai plėtoti, knygos renginiams organizuoti bus parengta ir pateikta 11 projektų Lietuvos kultūros tarybai ir 1 – Jaunimo programos projektams. Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešoji biblioteka 2017 m. vykdė 9 projektus, finansuotus Lietuvos kultūros tarybos, 1 – Lietuvos kultūros ministerijos, 1 – Savivaldybės Jaunimo programos, 1 – Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje. 2017 m. bibliotekos projektams, kurie gavo 80 proc. dalinį finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos bei LR Kultūros ministerijos, buvo skirtas 10 proc. (2 230 Eur) koofinansavimas iš Savivaldybės Kultūros plėtros programos, kuris yra nepakankamas. Reikia didinti Savivaldybės Kultūros plėtros ir paveldo puoselėjimo programos rezervo lėšas, kad būtų užtikrintas 20 proc. koofinansavimas dalinį finansavimą gavusiems projektams.

2017 m. Šilutės F. Bajoraičio viešoji biblioteka įsijungė į Klaipėdos apskrities viešosios I. Simonaitytės bibliotekos inicijuotą skaitmeninto kultūros paveldo sklaidos projektą „Krašto atminties akcentai – tavo delne“. Parengtas pažintinis Šilutės miesto

gamtos, istorijos ir kultūros paminklų sąrašas, fiksuota, sisteminta, analizuota informacinė-pažintinė medžiaga apie 20 objektų ir perduota Krašto paveldo gido interneto svetainei. 2018 m. šis darbas bus tęsiamas – Krašto paveldo gido interneto svetainei bus perduota parengta medžiaga apie 15 Šilutės miesto gamtos, istorijos ir kultūros paminklų, liudijančių krašto praeitį.

Bibliotekos dokumentų fondo atnaujinimas. 2018 m. Bibliotekos dokumentų fondo atnaujinimo finansavimo išteklius sudarys Steigėjo lėšos periodinių leidinių prenumeratai – 11 000 Eur, valstybės biudžeto lėšos naujiems dokumentams įsigyti (pagal rajono gyventojų skaičių) ir fizinių bei juridinių asmenų parama knygomis. Įgyvendinant LR kultūros ministerijos patvirtintą „Visuomenės informacinio aprūpinimo ir viešosios informacijos sklaidos programą“, skirtą naujiems bibliotekų dokumentams įsigyti, 2018 m. valstybės biudžeto lėšos bibliotekose bus panaudojamos naujiems neperiodiniams dokumentams įsigyti, pirmenybę teikiant originaliajai, vaikų ir klasikinei literatūrai bei informaciniams leidiniams. Bus komplektuojama įvairi rašytinė literatūra, garsiniai, regimieji bei elektroniniai dokumentai. Naudojantis LIBIS suvestiniu katalogu ir Fridricho Bajoraičio viešosios bibliotekos elektroniniu katalogu Bibliotekos vartotojams bus teikiama informacija apie naujas knygas ir kitus dokumentus, esančius mūsų ir kitose šalies bibliotekose.

Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas. 2018 m. Bibliotekos specialistai ir toliau kels kvalifikaciją mokymuose, seminaruose, konferencijose, kursuose, organizuojamuose LR Kultūros ministerijos bei Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo, Klaipėdos apskrities viešosios I. Simonaitytės bibliotekų. Bibliotekininkams bus sudarytos sąlygos stažuotis pagal programų-konkursų gautą medžiagą ir kt. (iš viso per metus – iki 42 Bibliotekos specialistų), iš kurių už 12 specialistų mokymąsi bus apmokėta iš kvalifikacijos kėlimo lėšų. Bibliotekoje 2018 m. numatyta vykdyti 1 neformalaus švietimo programą, tačiau bibliotekininkai neturi pedagoginio išsilavinimo, kad galėtų dalyvauti vaikų neformaliojo švietimo programose, todėl būtina išklausti atitinkamą pedagoginį kursą ir turėti tai patvirtinantį dokumentą, tam reikalingos lėšos. Bibliotekai atstovauti ir reprezentuoti šalies bei užsienio mastu, naujoms užsienio partnerystėms užmegzti, inovatyvioms galimybėms išnaudoti ir pritraukti investicijas iš užsienio fondų reikalingi bibliotekininkų užsienio kalbų įgūdžiai. Tam Biblioteka 2018 m. planuoja atnaujinti ir pagilinti 1 bibliotekininko užsienio kalbos žinias. Kultūriniam turizmui skatinti, vartotojų poreikius tenkinančioms naujoms paslaugoms diegti ir tradicinėms atnaujinti, viešinimui būtinos gilios ir išsamios bibliotekinių paslaugų marketingo žinios.

Teikti lankytojams mokamas ir nemokamas paslaugas. Biblioteka teikia 10 Savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos patvirtintų mokamų paslaugų ir tokiu būdu sukaupia spec. lėšų. 2018 m. planuojama, kad mokamomis paslaugomis pasinaudos apie 6 000 vartotojų ir bus surinkta 3 500 Eur spec. lėšų, kurios naudojamos turtui, elektroniniams skaitytojų pažymėjimams įsigyti, techninės bazės funkcionavimui gerinti. Atnaujintas vartotojams teikiamų nemokamų paslaugų paketas, iš kurių 1 naują nemokamą paslaugą (Išbandymų kambarys „Bebaimių 12+“) biblioteka sukūrė vykdydama Lietuvos kultūros tarybos ir Šilutės rajono savivaldybės finansuotą projektą. Biblioteka teikia dar ir tokias nemokamas paslaugas, kaip „CoderDojo“ programavimas, inicijuotą pačių bibliotekininkų bei robotikos užsiėmimus. Bus teikiamos ir mobilios paslaugos senjorams, regos ir judėjimo

sutrikimų turintiems skaitytojams, pristatant knygas į namus. Keliaujanti bibliotekėlė teiks skaitymo paslaugas Šilutės socialinių paslaugų centro padaliniuose, Šilutės psichikos sveikatos ir psichoterapijos centre.

Bibliotekos skolos. 2017-10-01 duomenimis Biblioteka yra visiškai padengusi kreditorinį įsiskolinimą UAB „Šilutės šilumos tinklai“ ir neturi mokėjimų vykdymo daugiau kaip 45 dienų praleistais terminais.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai: Šilutės rajono savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės lėšos, projektinės lėšos, įvairių fondų lėšos, rėmėjų lėšos.

Veiksmai, numatyti Šilutės rajono strateginiame plėtros plane 2015-2024 m., kurie susiję su vykdoma programa:

4.4.1.3. neformalaus švietimo programų laisvalaikio užimtumui kultūros įstaigose kūrimas ir įgyvendinimas;

4.4.1.4. palankių sąlygų sudarymas gyventojams laisvalaikio kultūrinei veiklai, remiamai projektinės veiklos principu;

4.4.1.5. etninės kultūros saugos priemonių plano parengimas ir įgyvendinimas;

4.4.1.6. kultūros darbuotojų gebėjimų ir kompetencijų ugdymas marketingo srityje bei sąlygų sudarymas tobulinti užsienio kalbas;

4.4.1.7. dalyvavimas įgyvendinat mokymo, kvalifikacijos programas, atestavimo strategiją;

4.4.1.11. rašytinio paveldo skaitmeninimas;

4.4.1.13. naujos elektroninių ir informacinių paslaugų sistemos sukūrimas ir esamos palaikymas kultūros įstaigose;

4.4.2.3. viešosios bibliotekos statinių ansamblio (Tilžės g. 10 ir Tilžės g. 12) Šilutėje rekonstravimas ir įrengimas, pritaikant menų galerijai, edukacijai ir turizmo komunikacijai;

4.4.2.6. viešosios bibliotekos filialų rekonstravimas ir įrengimas Rusnėje, Žemaičių Naumiestyje, Juknaičiuose.

Susiję įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai: LR vietos savivaldos, Etninės kultūros valstybinės globos pagrindų, Bibliotekų, Nekilnojamojo ir kilnojamojo kultūros paveldo, Tautinio paveldo produkto, Lietuvos kultūros tarybos, Biudžetinių įstaigų ir kt. įstatymai. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimai „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“, „Dėl 2018 metų paskelbimo Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio metais“, „Dėl 2018 metų paskelbimo Vydūno metais“, LR Vyriausybės nutarimai ir kultūros ministro įsakymais patvirtintos programos. Kultūros ministro įsakymai dėl darbuotojų darbo užmokesčio, dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų kultūros ir meno darbuotojų veiklos vertinimo tvarkos aprašo, LIBIS diegimo ir kt. Šilutės rajono savivaldybės tarybos sprendimai, įtakoiantys kultūros politiką.